

ZARZĄDZENIE

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

z dnia ..... 2016 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach
PLH040034

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000, w postaci geograficznych punktów ich załamania określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony zawiera załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych zawiera załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 i 1045, z 2014 r. poz. 926.

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy z dnia
..... 2016 r.

Opis granic obszaru Natura 2000 w postaci współrzędnych punktów ich załamania

Granice obszaru Natura 2000 opisują współrzędne punktów załamania granicy w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, które posiadają następujące wartości:

Nr	PL-1992	
	X	Y
1	649460,87	445350,39
2	649450,96	445365,57
3	649422,16	445347,60
4	649425,87	445341,10
5	649405,43	445327,78
6	649409,77	445321,28
7	649414,10	445323,75
8	649417,51	445318,49
9	649434,54	445330,26
10	649437,64	445324,99
11	649455,61	445338,00
12	649451,58	445345,13
13	649460,87	445350,39

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy z dnia
..... 2016 r.

Mapa obszaru Natura 2000

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony
gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		istniejące	potencjalne	
1.	1324 <i>Myotis myotis</i> nocek duży	H06.02 zanieczyszczenie światłne K02.02 nagromadzenie materii organicznej	E06.02 odbudowa, remont budynków J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	H06.02 zanieczyszczenie świetlne: iluminacja zewnętrzna kościoła powodująca m.in. zwiększenie presji ze strony drapieżników na skutek oświetlenia miejsc wlotowych i wylotowych nietoperzy z i do obiektu. K02.02 nagromadzenie materii organicznej: nagromadzenie odchodów nocków dużych tworzących kolonię rozrodczą. E06.02 odbudowa, remont budynków: prace remontowe prowadzone w sposób nieuwzględniający biologii gatunku (np. w okresie rozrodu) oraz powodujące zmianę warunków siedliskowych (np. poprzez zamknięcie miejsc wlotowych i wylotowych nietoperzy z i do obiektu. J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska: zmiana sposobu zagospodarowania i zmiana stosunków wodnych w przypadku obszarów żerowania i wędrówek spowodować może ograniczenie możliwości żerowania (w tym poprzez uszczerplenie bazy żerowej) i migracji gatunku.

Załącznik Nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy z dnia
..... 2016 r.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	1324 <i>Myotis myotis</i> nocek duży	Utrzymanie obecności kolonii rozrodzej gatunku. Poprawa warunków siedliskowych gatunku do oceny właściwej (FV).

Załącznik Nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy z dnia
..... 2016 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich
wdrażania

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.			
1324 <i>Myotis myotis</i> nocek duży	<p>Utrzymanie i poprawa warunków siedliskowych w obrębie strychu kościoła poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zewnętrznej iluminacji - wyłączenie istniejącego oświetlenia od strony zachodniej i północnej kościoła w okresie od 15 marca do 15 października każdego roku obowiązywania planu zadań ochronnych, - zasłonięcie nieprzezroczystym materiałem przynajmniej jednego okna dachowego (świetlika) na strychu kościoła, - naprawę poszycia dachu kościoła od strony strychu w miejscach uszkodzonych przez nietoperze, w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby w ramach prowadzonego monitoringu gatunku (wymiana folii lub wykonanie izolacji z zaprawy wapiennej). Działanie wykonać poza okresem rozrodu (po opuszczeniu siedliska przez nocka dużego), w okresie od 1 października do 15 marca, a zakres dostosować do aktualnych potrzeb, - zabezpieczenie grubą wodoszczelną folią podłogi strychu przed zawilgoceniem w miejscach aktualnie zajmowanych przez kolonię nietoperzy (folię należy układać na drewnianych paletach), w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby w ramach prowadzonego monitoringu gatunku. Działanie wykonać 	obszar Natura 2000	Właściciel lub zarządca budynku kościoła na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Bydgoszczy.

	poza okresem rozrodu (po opuszczeniu siedliska przez nocka dużego), w okresie od 1 października do 15 marca, a zakres dostosować do aktualnych potrzeb, - usuwanie odchodów i dodatkowe zabezpieczenia podłogi strychu folią, w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby w ramach prowadzonego monitoringu gatunku. Działanie wykonać poza okresem rozrodu (po opuszczeniu siedliska przez nocka dużego), w okresie od 1 października do 15 marca, a zakres dostosować do aktualnych potrzeb.		
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych.			
1324 <i>Myotis myotis</i> nocek duży	Określenie stanu populacji i siedliska (zgodnie z obowiązującą metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska), a także tendencji zmian. Monitoring coroczny (jedna kontrola w okresie rozrodu) powinien również określać konieczność podjęcia działań ochronnych w zakresie naprawy poszycia dachu, wykonania izolacji i zabezpieczenia z folii oraz usuwania odchodów.	obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034 jest dokumentem planistycznym sporządzanym przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Obszar Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034 zlokalizowany jest w centrum wsi Śliwice w Borach Tucholskich i obejmuje strych pochodzącego z 1830 r. kościoła p.w. Świętej Katarzyny Aleksandryjskiej. Obszar Natura 2000 zajmuje powierzchnię 0,11 ha. Przedmiotem ochrony w obszarze jest jedyna aktualnie znana z terenu woj. kujawsko-pomorskiego i jedna z największych w północno-wschodniej części Europy kolonia rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis* licząca do 400 osobników dorosłych gatunku wraz z młodymi.

Bezpośrednie otoczenie kościoła w większości stanowi zwarta zabudowa wiejska, która wraz z otoczeniem tworzy jeden z największych bezleśnych obszarów Borów Tucholskich. Bardzo istotne znaczenie, jako obszar migracji i miejsca żerowania osobników z kolonii ma przebiegający w pobliżu obszaru Natura 2000 ciek Śliwiczka i związane z nim częściowo podmokłe pastwiska i łąki. Podobne znaczenie dla migracji mają również mniejsze cieki, a także jeziora (m.in. Jezioro Lińskie, Trzcianno, Piaseczno i Brzeźnica).

Obszar Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034 leży na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Bory Tucholskie PLB220009, gdzie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1183). Realizacja ustaleń niniejszego zarządzenia oraz ww. zarządzenia z dnia 31 marca 2015 r. nie powodują wzajemnych sprzeczności.

Dokumentacja wraz z projektem zarządzenia została przygotowana przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy (UTP) w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10. W trakcie przygotowania ww. dokumentacji i opracowania projektu zarządzenia przeprowadzone zostały w 2011 r. przez UTP konsultacje ze społecznością lokalną, w tym w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy. Ww. dokumentacja (w ostatecznej formie) wraz z projektem zarządzenia została przekazana Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w 2016 r.

W trakcie opracowania ww. dokumentacji rozpoznano kluczowe zagrożenia dla zachowania przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000, które obejmują jako zagrożenia istniejące zanieczyszczenie świetlne (związane z iluminacją kościoła) oraz nagromadzenie materii organicznej (na skutek nagromadzenia odchodów nocków dużych). Jako zagrożenia istniejące wskazano prowadzenie prac w obrębie siedliska gatunku nieuwzględniających jego biologii oraz mogących prowadzić do przekształcenia siedliska, a także zmiany zagospodarowania terenu w otoczeniu obszaru Natura 2000, wpływające m.in. na utrzymanie bazy żerowej nocka dużego.

Na tej podstawie określono również cele ochrony obejmujące utrzymanie obecności kolonii rozrodczej gatunku, a także poprawę warunków siedliskowych gatunku do oceny właściwej (FV). Ustalono również działania ochronne konieczne dla realizacji ww. celów ochrony, związane z

ograniczeniem iluminacji zewnętrznej kościoła oraz utrzymaniem i poprawą warunków siedliskowych gatunku. Ponadto wskazano na potrzebę corocznego monitoringu gatunku, który powinien być prowadzony zgodnie z obowiązującą metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska.

Utrzymanie populacji i siedliska nocka dużego, jako przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034 będzie wymagało podjęcia działań ochronnych. Wdrożenie planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000, w tym poniesienie kosztów finansowych związanych z realizacją działań ochronnych, określonych niniejszym planem zadań ochronnych, w konsekwencji pozwoli na utrzymanie oraz poprawę stanu siedlisk nocka dużego, a tym samym wypełnienie wymogu zachowania w stanie niepogorszonym obszaru Natura 2000.

W trakcie opracowywania planu zadań ochronnych nie stwierdzono potrzeby określenia wskazań dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych do dokumentów, zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

Informacje zgromadzone na potrzeby niniejszego planu zadań ochronnych są wystarczające dla prawidłowego zaplanowania działań ochronnych. Mając powyższe na uwadze nie stwierdzono potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034.

W ramach ww. konsultacji, przeprowadzonych przez UTP, Gmina Śliwice wspólnie z proboszczem Kościoła w Śliwicach zgłosiła następujące uwagi:

1. Nie wprowadzać zakazu budowy przekaźników telefonii komórkowej i farm wiatrowych. Jest to zbyt daleko idąca ingerencja w zrównoważony rozwój gminy. Dotychczasowe badania ze względu na niskie źródła pola elektromagnetyczne tych budowli, nie potwierdziły negatywnego oddziaływania na populację nietoperzy.

Ww. uwagi nie uwzględniono, gdyż o możliwości budowy przekaźników telefonii komórkowej i farm wiatrowych decyduje procedura oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, prowadzona na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353). Ponadto w planie zadań ochronnych (pzo), którego zakres określa art. 28 ustawy o ochronie przyrody, nie jest możliwe formułowanie zakazu.

2. Terminy wykonywania prac budowlanych ograniczyć tylko do siedliska – strych kościoła.

Uwagi nie uwzględniono. Szczegółowy sposób i zakres prac (w tym terminy) powinny zostać określone w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia lub raportu oddziaływania na środowisko). W pzo brak jest możliwości (w 10-letniej perspektywie obowiązywania zarządzenia) przewidzenia wszystkich możliwych przypadków koniecznych do podjęcia prac, a tym samym określenia sposobu (terminu) ich prowadzenia, który powinien uwzględniać biologię gatunku i konieczność zachowania siedliska nocka dużego.

3. Nie uwzględniać w ocenach oddziaływania na środowisko inwestycji takich jak budowa utwardzonych dróg w istniejącym pasie drogi gruntowej i dróg wewnątrz osiedlowych.

Uwagi nie uwzględniono. Procedura oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć prowadzona jest na podstawie i na zasadach określonych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i nie podlega regulacjom na podstawie pzo.

4. Wymiana - podłożenie w miejsce zniszczonej folii paroprzepuszczalnej nowej bez zdjęcia dachówek jest technicznie niemożliwe, zatem proponuje się wykonanie izolacji dachówek starym sposobem - zaprawą z wapna.

Uwagę uwzględniono, jako pozwalającą osiągnąć zamierzony efekt utrzymania siedliska nocka dużego.

5. Zaplanować i wykonać wymianę podłogi na całej powierzchni strychu.

Uwagi nie uwzględniono, gdyż zakres wniosku wykracza poza ramy pzo i koniecznych dla realizacji celów ochrony działań, a ponadto ze względów technicznych nie jest możliwy do zrealizowania (podłoga strychu jest jednocześnie stropem nawy kościoła).

Obwieszczeniem z dnia ..... znak: ..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy poinformował o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034.

Następnie obwieszczeniem z dnia ....., znak: ..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy poinformował o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) obwieszczeniem z dnia ..... r., znak: ..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy poinformował o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Śliwicach PLH040034.

W ten sposób zapewniono możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000.

W trakcie konsultacji społecznych zgłoszone zostały uwagi, zgodnie z poniższym zestawieniem.